

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 20/11
13.04.2011. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Невенке Важић, Анђелке Станковић, Љубице Кнежевић-Томашев и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.Д. и др, због продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. и члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз број 123/11 од 14.03.2011. године, подигнутом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 3919/10 од 07.12.2010. године, у седници већа одржаној у смислу члана 422. став 3. ЗКП-а, дана 13.04.2011. године, донео је

П Р Е С У Д У

УВАЖАВА СЕ захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз број 123/11 од 14.03.2011. године, као основан, па се:

I УТВРЂУЈЕ да је правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 3919/10 од 07.12.2010. године у делу изреке под I повређен кривични закон из члана 369. тачка 3. ЗКП-а у вези члана 359. став 1. Кривичног законика у корист окривљених М.Д. и Д.П.

II УКИДА правноснажна пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 3919/10 од 07.12.2010. године у ставу III у погледу изречене мере безбедности и у том делу предмет враћа Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Чачку К. број 119/08 од 15.04.2010. године оглашени су кривим: окривљени М.Д, због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. и става 1. КЗ-а; окривљена Д.Д, због кривичног дела прање новца из члана 231. став 3. у вези става 2. и 1. КЗ-а; окривљени Д.П, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја помагањем из члана 359. став 4. у вези става 3. и става 1. у вези члана 35. КЗ-а и окривљени М.Д. и Д.П, због кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика и осуђени и то: окривљени М.Д. на јединствену казну затвора у трајању од две године и једног месеца у коју му се урачунава време проведено у притвору од 24.10.2006. до 23.11.2006. године; окривљена Д.Д. на новчану казну у износу од 200.000,00 динара и окривљени Д.П. на казну затвора у трајању од седам месеци.

На основу члана 91. и 92. Кривичног законика првостепени суд је изрекао меру безбедности и од окривљеног М.Д. одузео новчани износ од 2.099.000,00 динара а од окривљене Д.Д. је одузео 4.807 акција УТП М.Ч.

Апелациони суд у Крагујевцу је одржао претрес пред другостепеним судом, налазећи да је због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања потребно да се изведу нови докази и понове одређени раније изведени докази у смислу члана 377. тачка 1. ЗКП-а, па је након оцене доказа који су изведени пред тим судом, као и доказа који су изведени пред првостепеним судом, донео пресуду Кж I 3191/10 од 07.12.2010. године којом је у ставу I поводом жалби окривљеног М.Д. и његовог браниоца и окривљеног Д.П, а по службеној дужности преиначио првостепену пресуду у погледу правне оцене дела и одлуке о казни тако што је окривљене М.Д. и Д.П. огласио кривим за продужено кривично дело фалсификовања службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ-а у вези члана 61. КЗ-а и изрекао им условне осуде тако што је окривљеном М.Д. утврдио казну затвора у трајању од седам месеци, а окривљеном Д.П. је утврђена казна затвора у трајању од четири месеца и истовремено одредио да се ове казне неће извршити уколико окривљени у року од две године не учине ново кривично дело. На основу члана 206. став 2. ЗКП-а оштећени ТДК Б. д.о.о из Ч. је упућен на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева.

Другостепени суд је истом пресудом у делу изреке под II уважио жалбу окривљене Д.Д. и

преиначио првостепену пресуду тако што је на основу члана 355. тачка 2. ЗКП-а ову окривљену ослободио од оптужбе да је извршила кривично дело прање новца из члана 231. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ, а у ставу III изреке пресуде, жалбе Вишег јавног тужиоца у Чачку, окривљеног М.Д. и његовог браниоца и окривљеног Д.П. одбио као неосноване наводећи да првостепену пресуду у непреиначеном делу потврђује.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 3919/10 од 07.12.2010. године, Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП-а и због повреде кривичног закона из члана 87, 91 и 92. Кривичног законика и члана 369. став 1. тачка 3. ЗКП-а у вези члана 359. став 1. КЗ-а, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости и утврди да је другостепеном пресудом под тачком I повређен закон у корист окривљених М.Д. и Д.П. у погледу правне квалификације дела а да је тачком III повређен закон на штету окривљених, због чега је у том делу предложено преиначење или укидање другостепене пресуде.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 422. став 3. ЗКП-а у одсуству обавештених Републичког јавног тужиоца, окривљеног М.Д. и његовог браниоца, адвоката В.З, окривљеног Д.П. и његовог браниоца, адвоката С.К, на којој седници је размотрио списе предмета, са пресудом против које је захтев за заштиту законитости подигнут, па је по оцени навода и предлога изнетих у захтеву, нашао:

Захтев је основан.

По налажењу Врховног касационог суда Републички јавни тужилац се захтевом за заштиту законитости основано позива на повреду кривичног закона из члана 369. тачка 3. ЗКП-а у вези члана 359. став 1. КЗ-а коју је другостепени суд учинио у корист окривљених М.Д. и Д.П.

Другостепени суд је у образложењу своје пресуде дајући разлоге навео да се у радњама окривљеног М.Д. стичу сва законска обележја продуженог кривичног дела фалсификовања службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. и у вези члана 61. КЗ-а, а не продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. и става 1. КЗ-а, налазећи да је овај окривљени у конкретном случају поступао само као физичко лице и један од оснивача ТДК Б. д.о.о. из Ч., да поступак иступања окривљеног из овог друштва није спроведен на законит начин и да је висина удела окривљеног у друштву произвољно одређена, али да такав однос окривљеног и ТДК Б. представља грађанско-правни однос који се има расправити по правилима трговинског права, да нема доказа за закључак да је окривљени прибавио себи противправну имовинску корист у износу од 4.000.000,00 динара у ком износу би и наступила штета за оштећеног, односно да нема доказа да је окривљени поступао са директним умишљајем који је, према ставу другостепеног суда, једини могући облик виности код предметног кривичног дела, те да следствено томе ни у радњама окривљеног Д.П. нема законских обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја помагањем из члана 359. став 4. у вези става 3. и става 1. у вези члана 35. КЗ-а, за које је оглашен кривим првостепеном пресудом.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд приликом правне оцене инкриминисаних радњи ових окривљених повредио кривични закон у њихову корист када их је огласио кривим за продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. и у вези члана 61. Кривичног законика.

Наиме, правноснажном пресудом је најпре утврђено да је окривљени М.Д. у временском периоду од 31.02.2006. до 20.05.2006. године у својству председавајућег Скупштине привредног Друштва ТДК Б. д.о.о. и помоћника директора овог друштва, дакле као одговорно лице, на незаконит начин спровео поступак иступања из Друштва и откупа сопственог удела (иако није имао својство председника управног одбора друштва заказао је седницу Друштва ТДК Б., члановима друштва је доставио дневни ред за ову седницу у коме није било назначено да ће се одлучивати о откупу његовог удела из друштва, потом је сачинио записник са седнице Друштва у који је унео неистинит податак да је на тој седници одлучено о откупу његовог удела као оснивача и на основу овог записника донео одлуку о откупу сопственог удела у друштву од стране ТДК Б. у износу од 4.000.000,00 динара и при том мимо законом предвиђене процедуре сам утврдио вредност свог удела), да би потом са окривљеним Д.П. закључио фиктивне уговоре о зајму од 31.03.2006. године и компензацији од 17.04.2006. године, на основу којих је дошло до преноса новца на текући рачун окривљене Д.Д.

Надаље, Одредбе XIII одељка Закона о привредним друштвима прописују основе, услове, поступак и надлежност у случају престанка својства члана друштва као и права члана друштва која има по том основу, а одредба члана 178. тог Закона предвиђа да ће оправданост разлога за иступање из друштва некога члана, уколико му се то право оспорава од стране осталих чланова, утврдити искључиво надлежан суд у одговарајућем поступку.

Код овако утврђених одлучних чињеница из којих произлази да је овај окривљени у критичном периоду поступао у својству одговорног лица у Привредном друштву ТДК Б. д.о.о. и да је прекорачењем и коришћењем свог положаја сачинио лажне службене исправе и тиме себи прибавио корист - погодност да иступи из друштва као физичко лице у тренутку и на начин како то њему одговара, произвољно одређујући тржишну вредност удела, такође супротно закону, преносећи новац на свој рачун односно текући рачун своје супруге, Врховни касациони суд налази да се у радњама окривљеног М.Д. стичу сва обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ-а у чему му је окривљени Д.П. помогао, те да је с тога погрешан став другостепеног суда да се у наведеним радњама

ових окривљених стичу законска обележја продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ-а у вези члана 61. КЗ-а.

Ово из разлога што, по налажењу Врховног касационог суда сачињавање наведених службених исправа са неистинитом садржином представља само начин извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ-а у конкретном случају а не радњу кривичног дела фалсификовање службене исправе како то погрешно закључује другостепени суд. Дакле, наведени фалсификати нису били сами себи циљ, већ их је окривљени М.Д. сачинио са свешћу и вољом да злоупотребом службеног положаја и овлашћења себи прибави корист, из чега произлази и субјективни елемент кривичног дела из члана 359. став 1. КЗ – умишљај окривљеног.

Поред тога, имајући у виду одредбе члана 445. и члана 446. Закона о привредним друштвима, које прописују права чланова друштва са ограниченом одговорношћу и начин утврђивања тржишне вредности удела, Врховни касациони суд налази да је окривљени у конкретном случају иступајући из друштва мимо законом прописаног поступка, без одлуке Управног одбора друштва и процене тржишне вредности свог удела од стране суда, произвољно одређујући тржишну вредност свог удела на износ од 4.000.000,00 динара, прибавио себи корист у ширем смислу која се огледа у стицању погодности у смислу извлачења удела мимо поступка, а што представља последицу кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ у конкретном случају.

Дакле, по оцени овога суда, другостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, па се стога правна оцена дела окривљених М.Д. и Д.П. коју је дао Апелациони суд у Крагујевцу, основано оспорава захтевом за заштиту законитости и истиче да је другостепени суд на напред наведени начин у корист ових окривљених повредио кривични закон из члана 369. тачка 3. ЗКП-а у вези члана 359. став 1. КЗ-а.

Како је захтев за заштиту законитости у овом делу подигнут на штету окривљених, Врховни касациони суд је овом пресудом у ставу I изреке само утврдио наведену повреду кривичног закона у корист окривљених М.Д. и Д.П. не дирајући у правноснажну пресуду.

Врховни касациони суд налази да Републички јавни тужилац захтевом за заштиту законитости основано истиче да је другостепена пресуда у делу изреке под III у погледу изречене мере безбедности донета уз учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП-а, и повреду КЗ - одредба чл. 87, 91. и 92. КЗ-а која је учињена на штету окривљених М.Д. и Д.Д.

Наиме, другостепени суд је у ставу III изреке између осталог навео да првостепену пресуду у непреиначеном делу потврђује, иако је исту преиначио у ставу I и II изреке, тако што је извршио преквалификацију и окривљеног М.Д. огласио кривим за продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ (налазећи да предузетим радњама није себи прибавио имовинску корист), а окривљену Д.Д. ослободио од оптужбе да је извршила кривично дело прање новца из члана 231. став 3. у вези става 1. и 2. КЗ-а, па је с`тога нејасно због чега је онда оставио на снази меру безбедности одузимања новца (на име прибављене имовинске користи) у износу од 2.099.000,00 динара од окривљеног М.Д. и 4.807 акција од окривљене Д.Д. при чему Апелациони суд у Крагујевцу у образложењу своје пресуде о овој одлучној чињеници није дао никакве разлоге, чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП.

Такође је нејасно коју изречену меру од стране првостепеног суда је у односу на окривљене М.Д. и Д.Д. другостепени суд оставио на снази, јер наведене одредбе из члана 91. и 92. КЗ-а на које се првостепени суд позвао и на основу којих је изречена мера безбедности одузимања новца од окривљеног М.Д. и акција од окривљене Д.Д. прописују само основ и начин одузимања имовинске користи као мере која не представља кривичну санкцију у смислу члана 4. став 1. КЗ, па ни меру безбедности из члана 87. КЗ-а, као врсту кривичне санкције, а насупрот томе стоји у изреци и образложењу првостепене пресуде „да је окривљенима изречена мера безбедности одузимања имовинске користи“, која мера безбедности као таква не постоји а што све скупа представља повреду КЗ из чл. 87, 91. и 92. КЗ.

Због напред наведене битне повреду одредаба кривичног поступка и повреду КЗ учињене на штету окривљених М.Д. и Д.Д. Врховни касациони суд је овом пресудом у ставу II изреке уважањем захтева за заштиту законитости укинуо другостепену пресуду у делу изреке под III и предмет вратио Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање, с`тим што ће тај суд у поновном поступку отклонити битну повреду одредаба кривичног поступка на коју је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и члана 425. став 1. ЗКП-а, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Весна Веселиновић, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р.